

KOALICJA "POLSKA WOLNA OD GMO"

ul. Chłodna 48 / 153

00-872 Warszawa

tel. 22 654 45 93 fax 22 654 45 92

www.polska-wolna-od-gmo.org

Warszawa 12 czerwca 2008 r.

Apel do Polskich Parlamentarzystów

Stanowisko Koalicji "Polska Wolna od GMO" w sprawie zapowiedzianych zmian do ustawy o paszach z dnia 22 lipca 2006 r.

W związku zapowiedzią rozpatrzenia przez Sejm RP przedłożonego przez Radę Ministrów projektu zmian do ustawy o paszach z dnia 22 lipca 2006 r., zmierzającego do dalszego odsunięcia w czasie terminu wejścia w życie zakazu stosowania genetycznie zmodyfikowanych surowców paszowych (art. 15 ust.1 p.4 przedmiotowej ustawy),

Koalicja "Polska Wolna od GMO" wyraża swój sprzeciw do zamierzonego wydłużenia okresu wprowadzenia ustawowego zakazu stosowania pasz GMO.

Apelujemy zatem do Państwa Posłów i Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej o zachowanie ważności powyższych zapisów ustawowych oraz skłonienie Rządu RP do niezwłocznego wydania odpowiednich rozporządzeń oraz ścisłych instrukcji dla Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Służby Celnej, w celu pełnego wyegzekwowania przedmiotowego zakazu z dniem 11 sierpnia 2008 r., a więc po upływie dwuletniego *vacatio legis*, który ustawodawca wyznaczył importerom i użytkownikom pasz dla pełnego wycofania komponentów transgenicznych z żywienia zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polski.

Niniejsze stanowisko zostało przyjęte w wyniku szeroko zakrojonych konsultacji pośród 324 podmiotów, członków Koalicji "Polska Wolna od GMO" w tym naukowców, organizacji rolników i konsumentów żądających zakazu stosowania pasz GMO i sprzeciwiających się jakimkolwiek zmianom w zapisach obowiązującej ustawy o paszach, wydanych w całkowitej zgodności z obowiązującym Ramowym Stanowiskiem Polski dotyczącym GMO z dnia 3 kwietnia 2006 r.

Uzasadnienie

W marcu b.r. Ministerstwo Rolnictwa, na skutek intensywnego nacisku lobbujących grup interesu zrzeszających przemysłowych producentów pasz oraz drobiu i żywca wieprzowego, przedłożyło projekt zmiany ustawy o paszach z dnia 22 lipca 2006 zmierzający do wydłużenia o dalsze trzy lata okresu *vacatio legis* przewidzianego przedmiotową ustawą.

W dniu 26 maja 2008 Premier Donald Tusk przedstawił Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy paszowej.

Po dokładnej analizie oraz pogłębionej konsultacji społecznej Koalicja "Polska Wolna od GMO" stwierdza:

Przy podejmowaniu decyzji o konieczności wprowadzenia zmian do ustawy, posługiwano się argumentacją zawartą w materiałach sporządzonych na zlecenie Izby Zbożowo Paszowej, Związku Producentów Pasz oraz Rady Gospodarki Żywnościowej, opracowanymi przez naukowców i ekspertów związanych z lobby firm biotechnologicznych żywotnie zainteresowanych rozpowszechnieniem technologii transgenicznych w polskim rolnictwie.

Opracowania te zawierają tendencyjne zapowiedzi katastrofalnych skutków ekonomicznych, prowadzących do upadku krajowego sektora paszowego i mięsnego połączone z masowym bezrobociem oraz lawinowym wzrostem cen mięsa drobiowego i wieprzowego. Całość, dodatkowo poparta oświadczeniami prywatnych właścicieli polskich portów morskich, zapowiadających bankructwo oraz zwalnianie pracowników na skutek zaprzestania przeładunków transgenicznej śruty sojowej importowanej z Argentyny i USA w ilości 2 mln ton rocznie.

W uzasadnieniu konieczności wprowadzenia zmian wskazano m.in.

- Istotne niezgodności ustawy w stosunku do obowiązującego prawa Unii Europejskiej, którego naruszenie pociągnie za sobą dotkliwe sankcje prawne i ekonomiczne spowodowane brakiem subordynacji legislatora polskiego. (przypomnijmy ustawa o paszach została uchwalona przez Sejm i Senat RP oraz zatwierdzona podpisem Prezydenta)
- Brak możliwości kompensaty deficytu białka paszowego, jaki pojawi się w wyniku zakazu stosowania GMO. Nie jest możliwe zwiększenie produkcji roślin wysokobiałkowych na terenie Polski w bieżącym sezonie i latach następnych.
- Brak możliwości pozyskania odpowiednich ilości śruty sojowej wolnej od GMO.

Z takim stanowiskiem Rządu nie można się zgodzić z następujących powodów:

Obecna generacja roślin genetycznie modyfikowanych niesie za sobą poważne ryzyko zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska naturalnego. Potwierdzenia faktów zaistnienia groźnych objawów chorobowych wśród zwierząt karmionych paszami GMO, oraz udokumentowana badaniami obecność potencjalnie szkodliwych odcinków rekombinowanego DNA w przewodzie pokarmowym ludzi spożywających żywność genetycznie modyfikowaną - są tego ewidentnymi dowodami.

Z tego powodu większość obywateli Unii Europejskiej jest przeciwna stosowaniu GMO w żywności i paszach.

Ponadto :

1. Procedury dopuszczania do obrotu roślin i żywności GMO na terenie Unii Europejskiej nie gwarantują wykrycia istotnych zagrożeń dla zdrowia i środowiska. Dotychczas, żadna z decyzji zatwierdzających poszczególne rośliny i żywność GMO w Europie nie została podjęta kwalifikowaną większością Komitetu Ministrów Rolnictwa Krajów Członkowskich. **Wszystkie dotychczasowe dopuszczenia zatwierdzano arbitralną decyzją Komisji Europejskiej, zaś podstawę do wydania tych decyzji stanowią wątpliwej jakości rekomendacje wydawane przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).** Opinie te sporządzane są na wniosek zainteresowanych firm biotechnologicznych.
2. W Polsce 80% badanych opowiada się przeciw stosowaniu GMO w żywności i żywieniu zwierząt. Jednak na skutek braku ustawowej ochrony, społeczeństwo poddawane jest bezwiednie eksperymentowi poprzez niekontrolowany import i powszechne stosowanie paszy, żywności oraz dodatków spożywczych zawierających GMO.

Stanowi to drastyczne naruszenie art. 39 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w brzmieniu: „Nikt nie może być poddany eksperymentom naukowym, w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody”.

Należy przy tym podkreślić, że brak właściwego oznakowania żywności zawierającej GMO uniemożliwia dokonanie wyboru konsumentom, co jest poważnym naruszeniem art.12 Rozporządzenia Unii Europejskiej Nr 1829/2003.

3. W świetle argumentacji przedstawionej przez lobby paszowe, sytuacja zmonopolizowanego rynku zaopatrzenia w wysokobiałkowe komponenty pasz, jest skrajnie patologiczna. W trakcie dyskusji o zakazie importu pasz GMO ujawniono

ukrytą dotychczas przed społeczeństwem prawdę, że stan zaopatrzenia w mięso oraz jego ceny zależą od importu 2mln ton śruty sojowej genetycznie modyfikowanej.

W wyniku niekontrolowanej prywatyzacji sektora zaopatrzenia i produkcji pasz organy państwa całkowicie pozbawiły się kontroli nad prawidłowością jego działania, a w konsekwencji nad bezpieczeństwem żywnościowym Narodu.

4. Skala podwyżek cen żywności zapowiadanych przez lobby paszowe, w przypadku konieczności przestawienia się na pasze konwencjonalne to swoisty szantaż i nacisk wywierany na instytucje rządowe odpowiedzialne za politykę żywnościową naszego kraju.

Istnieją uzasadnione obawy, że powodem podwyżek mogą być inne czynniki, w tym czysto spekulacyjne, inicjowane przez obecnych na naszym rynku monopolistycznych dystrybutorów pasz powiązanych ze światowymi koncernami biotechnologicznymi.

Zagrożenie to jest szczególnie istotne w okresie światowego kryzysu żywnościowego, z którym mamy obecnie do czynienia. Kryzysu, jaki nie powinien mieć miejsca, jeśli miałyby się spełnić obietnice triumfujących biotechnologów oraz towarzysząca im euforia producentów roślin GMO. Podmioty te od kilkunastu lat niepodzielnie rządzą na globalnym rynku pasz, głosząc **rzekomą** skuteczność technologii transgenicznych w walce ze światowym głodem.

W związku z powyższym, Koalicja "Polska wolna od GMO" domaga się od Rządu RP podjęcia natychmiastowych działań w celu zdemonopolizowania rynku paszowego w Polsce.

Rozsądnym wyjściem w zaistniałej sytuacji jest jego częściowe upaństwowienie połączone z wprowadzeniem regulacji prawnych na wzór tych, które istnieją w sektorze paliwowym i energetycznym.

Rząd powinien rozpatrzyć możliwość zaangażowania się w budowę terminalu morskiego, a także statków morskich dostosowanych wyłącznie do obsługi importu śruty sojowej czystej genetycznie oddzielnymi kanałami dostaw bezpośrednio z krajów producenckich, n.p. Brazylii, na podstawie porozumień zawartych na szczeblu rządowym, z pominięciem pośrednich stopni dystrybucji, które generują dodatkowe koszty oraz potencjalne źródła skażenia certyfikowanych dostaw materiałem transgenicznym.

Istotne priorytety powinny zostać stworzone bezzwłocznie dla upowszechnienia upraw roślin wysokobiałkowych przez Polskich rolników. Odpowiednie granty powinny zostać przyznane na rozwój badań nad nowymi odmianami roślin wysokobiałkowych

nie wyłączając soi, której próbne uprawy na terenie Podlasia dały zaskakująco dobre rezultaty.

5. W sytuacji gdy w przeciągu minionych dwóch lat perspektywa wejścia w życie przedmiotowego zakazu była całkowicie ignorowana przez zainteresowane podmioty gospodarcze, nie widzimy żadnego powodu aby Polacy byli w dalszym ciągu poddawani ryzykownym testom na wytrzymałość i odporność na endotoksyny będące m.in. składnikami komponentów GMO zawartych w codziennym pożywieniu dorosłych i dzieci.

Importerzy i dystrybutorzy pasz GMO, w wyznaczonym przez ustawodawcę dwuletnim okresie przejściowym nie zrobili nic aby dostosować się do wymogów ustawy. Nie ma żadnych gwarancji, że również w przyszłości, z pozycji monopolisty będą skłonni do jakichkolwiek działań, które naruszałoby wysoką dochodowość ich interesów powiązanych z gigantami technologii transgenicznych. Fakty te nie pozostawiają zatem żadnych złudzeń, że dodatkowe trzy lata nie zostaną przez nich wykorzystane na procesy dostosowawcze dla eliminacji komponentów GMO z obrotu.

Z tego względu istniejące zapisy ustawy paszowej powinny zostać dodatkowo wsparte jednoznacznymi przepisami odpowiedzialności karnej za łamanie przedmiotowego zakazu.

Koalicja "Polska Wolna od GMO" zdaje sobie sprawę, że w wyniku opóźnień w wydaniu odpowiednich rozporządzeń oraz braku nacisku i monitorowania postępu wdrażania procesów dostosowawczych przez odpowiednie służby RP, w celu wyegzekwowania realizacji zapisów art. 15 us.1 p.4 ustawy o paszach, w chwili obecnej, szczególnie w okresie światowego kryzysu żywnościowego, bezwzględne wprowadzenie zakazu importu pasz GMO w zmonopolizowanym sektorze paszowym może odbić się bardzo negatywnie na podaży i cenach mięsa drobiowego i wieprzowiny .

Jednakże jakiegokolwiek odstępstwa od powyższej zasady ustawowej należy rozpatrywać wyłącznie na zasadzie analizy poszczególnych przypadków (case by case) – na uzasadniony wniosek zainteresowanego podmiotu.

Do rozpatrywania wniosków powinna zostać powołana Komisja ds. realizacji ustawy paszowej, zawierająca w swoim składzie, oprócz urzędników państwowych, odpowiednią liczbę przedstawicieli organizacji konsumenckich i rolniczych żywotnie zainteresowanych zakazem stosowania pasz GMO.

Ponieważ uchylenie zakazu importu i stosowania pasz GMO będzie stanowiło szczególnie rodzaj pomocy finansowej społeczeństwa i Państwa, fakt ten powinien być uwzględniony przy ustalaniu wysokości opłat jakie należy pobierać od wnioskodawców za **czasowe** zezwolenie na obrót materiałem transgenicznym mimo ustawowego zakazu. Opłaty te pokrywały by koszty tworzenia i funkcjonowania przedmiotowej Komisji.

Reasumując, Koalicja "Polska Wolna od GMO" stwierdza jednoznacznie, iż fundamentem ładu i trwałego porządku ekonomicznego w sektorze produkcji paszowej i żywnościowej, przy zachowaniu nadrzędnego celu, jakim jest zapewnienie polskiemu społeczeństwu powszechnego dostępu do zdrowej i bezpiecznej żywności, jest bezwzględne zachowanie oraz egzekwowanie zapisów ustawy paszowej w brzmieniu z dnia 22 lipca 2006 roku stanowiących o wejściu w życie zakazu stosowania pasz GMO z dniem 11 sierpnia 2008 r.

Niezależnie od wszystkiego, pragniemy podkreślić, iż groźny precedens jaki stanowi próba dostosowania konstytucyjnego prawa na drodze lobbingu i nacisku wąskich grup interesów kosztem zdrowia i wbrew woli większości Polaków, stanowi drastyczne zaniżenie norm i standardów rodzącego się z trudem społeczeństwa obywatelskiego Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedstawiając powyższe, apelujemy do Państwa Posłów i Senatorów, a także do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o wycofanie projektu zmian do ustawy z dnia 22 lipca 2006 r o paszach, polegającego na zmianie terminu wejścia w życie zapisów art.15. u. 1 p. 4.

W imieniu

Komisji Sterującej Koalicji "Polska Wolna od GMO"

z upoważnienia Paweł Połanecki"